

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLAS IV – VIII

Celem nauczania historii w szkole podstawowej jest zapoznanie uczniów z najważniejszymi wydarzeniami z przeszłości, rozwijanie poczucia więzi z rodziną, narodem, społecznością europejską i światową, kształtowanie postaw moralnych, patriotycznych i obywatelskich, szacunku do własnego państwa i symboli narodowych.

Realizacji tych celów służy ocena wiadomości i umiejętności ucznia. Ma ona za zadanie przekazać informacje uczniowi, jego rodzicom i nauczycielowi, co osiągnął, co robił dobrze i ile potrafi. Przedmiotem oceny są: wiadomości i umiejętności uczniów.

Przedmiotem oceny z historii jest:

1. Wiedza merytoryczna.
2. Rozumienie i umiejętność interpretacji faktów.
3. Praca ze źródłem historycznym, umiejętność pracy z materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym itp.
4. Formułowanie wypowiedzi ustnej.
5. Przygotowanie odpowiedzi, pracy pisemnej, prezentacji i innych form aktywności.
6. Aktywność ucznia na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej.

Obszary oceniania:

1. Wiadomości objęte podstawą programową.
2. Umiejętności:
 - lokalizacja czasowo – przestrzenna omawianych wydarzeń (znajomość mapy)
 - uogólnianie, wartościowanie, porównywanie, wykrywanie analogii historycznych
 - analiza tekstu źródłowego

- umiejętność dyskusji
- stosowanie terminologii historycznej i jej rozumienie
- wskazywanie związków przyczynowo – skutkowych, przestrzennych pomiędzy historią powszechną, ojczyzną, regionalną
- wskazywanie związków pomiędzy poszczególnymi dziedzinami życia politycznego, gospodarczego, kulturowo – społecznego
- łączenie faktów i zjawisk z historii Polski z historią powszechną
- analiza i ocena zjawisk i faktów historycznych
- porównywanie różnych koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych
- gromadzenie informacji przy wykorzystaniu nowoczesnej technologii i różnorodnych źródeł.

W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w nauce uniemożliwiające sprostanie wymogom edukacyjnym wynikającym z realizowanego programu nauczania, potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej lub innej upoważnionej do tego jednostki - nauczyciel stosuje obniżenie wymagań jednak są one nie mniejsze niż opisane wymagania na ocenę dopuszczającą.

Jeżeli uzyskana przez ucznia ocena nie satysfakcjonuje go - istnieje możliwość poprawy w terminie ustalonym przez nauczyciela.

I. KONTRAKT.

Zawierany jest między uczniami klas IV – VIII, a nauczycielem i dotyczy sposobu oceniania (zgodny z regulaminem i statutem szkoły).

1. System oceniania oparty jest na zasadzie sprawiedliwości i jawności.
2. Ocenie podlegają następujące obszary aktywności: wypracowania klasowe, sprawdziany z poszczególnych rozdziałów, sprawdziany kompleksowe, kartkówki, zadania domowe, odpowiedzi ustne, aktywność, zeszyt przedmiotowy, prace dodatkowe (udział w konkursach, akademiach, inscenizacjach, prace projektowe i plastyczne).

3. Informacje o terminie, formie i zakresie planowanych sprawdzianów podawane są z przynajmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Powinny być odnotowane w dzienniku lekcyjnym.

4. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu / pracy klasowej w określonym terminie, ma obowiązek to uczynić w ciągu 2 tygodni od momentu powrotu do szkoły. Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu w ciągu 3 tygodni od otrzymania oceny lub w szczególnych sytuacjach w terminie uzgodnionym z nauczycielem (w sytuacjach szczególnych termin poprawy może być wydłużony). Uczeń zgłasza nauczycielowi chęć poprawy oceny i ustalany jest termin poprawy. Ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika bez względu na jej wartość.

5. Kartkówki z 2 – 3 ostatnich lekcji mogą być niezapowiedziane. Oceny z kartkówek podlegają poprawie. Uczeń w ciągu 2 tygodni od momentu wpisania oceny do dziennika ma prawo poprawić ocenę. Ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika bez względu na jej wartość.

6. Jeżeli uczeń podczas pracy klasowej / sprawdzianu pracuje niesamodzielnie (odpisuje, korzysta z niedozwolonych pomocy naukowych), otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy.

7. Uczeń ma prawo być dwukrotnie w ciągu semestru nieprzygotowany do lekcji (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów). Za nieprzygotowanie uznawane jest także brak podręczników, zeszytu i pracy domowej. Nieprzygotowanie do zajęć uczeń zgłasza nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji. Uczący odnotowuje to w notesie, w dzienniku lekcyjnym.

8. Nie ocenia się ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji losowej oraz przez 3 dni po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Uczeń nieobecny dłuższy czas w szkole jest zobowiązany do nadrobienia zaległości i uzupełnienia zeszytu oraz zeszytu ćwiczeń.

9. Nauczyciel ocenia pracę grupową uczniów. W zależności od wkładu pracy, dziecko może uzyskać ocenę lub plusa.

10. Nauczyciel nagradza aktywność uczniów podczas zajęć oceną, plusem lub pochwałą.

11. Uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej z odpowiedzi ustnej. Poprawa odbywa się na lekcji w wyjątkowych przypadkach poza lekcją (np. na zajęciach wyrównawczych) w terminie 2 tygodni od jej uzyskania. Ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika bez względu na jej wartość.

12. Uczeń otrzymuje ocenę semestralną i roczną za całokształt swojej pracy. O ocenę wyższą niż przewidziana roczna przez nauczyciela może ubiegać się/ wystąpić uczeń, który spełnił powyższe warunki:

A/ na tydzień przed złożeniem odwołania od propozycji oceny rocznej ma uzupełnione wszystkie brakujące prace, w tym prace pisemne oraz niepisane prace kontrolne,

B/ na bieżąco poprawia sprawdziany, w terminach statutowych... lub uzgodnionych z nauczycielem.

C/ nie zgłaszał więcej niż 3 nieprzygotowania się do zajęć lekcyjnych,

D/ ma nie więcej niż 100 godzin nieobecności,

E/ pisał wszystkie badania wyników i egzaminy próbne,

F/ wywiązał się z bieżących proponowanych przez nauczyciela form poprawy,

G/ uczestniczył w formach pomocy oferowanych przez szkołę,

H/ otrzymał nie więcej niż 3 oceny niedostateczne bieżące, w tym nie więcej niż 2 oceny z prac pisemnych z przedmiotu,

I/ miał ustaloną ocenę wyższą na półroczu niż propozycja oceny końcoworocznej,

J/ Uczeń wykonuje wszystkie prace zlecone przez nauczyciela w ilości i formie oraz czasie wskazane przez niego.

K/ Zrealizował wszystkie zaplanowane przez samego siebie obszary poprawy, tj. na końcu np. dużej pracy, po poprawie uczniowskiej postawił własny cel, np. Do następnej poprawy

- będę stosować : określanie wieków, czytanie mapy historycznej, znam podstawowe wydarzenia z danego okresu historycznego

- zapiszę nowe myśli w akapitach/ powtórzę wiadomości, z którymi miałem największy problem (uzyskałem niższą ocenę , nauczę się....)

13. Każdy nauczyciel ma prawo do stosowania zasad oceny ucznia i zespołu klasowego, uwzględniając ich potrzeby i możliwości.

14. Uczeń, który reprezentuje szkołę na szczeblu rejonu, województwa, Polski – otrzymuje ocenę cząstkową celujący za każdy udział.

15. Uczniowie na początku i na zakończenie roku szkolnego mogą pisać testy diagnostyczne, które są poprawione przez nauczyciela, ocena wpisana do dziennika, jednakże ta ocena nie ma wpływu na ocenę semestralną ani końcową.

Po każdym roku szkolnym następuje ewaluacja przedmiotowego systemu nauczania

II. Ogólne Kryteria oceniania:

Ocena niedostateczny

Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą – jego braki w zakresie wiadomości i umiejętności są tak duże, że nawet przy wydatnej pomocy nauczyciela nie jest w stanie ich uzupełnić w trakcie dalszego kształcenia.

Ocena dopuszczający

Uczeń ma spore braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, popełnia liczne błędy merytoryczne, ale jest w stanie uzupełnić luki w trakcie dalszego kształcenia. Jego postawa jest bierna, ale przy pomocy nauczyciela wykonuje proste polecenia i typowe zadania o niewielkim stopniu trudności - szereguje wydarzenia w ciągu chronologicznym, rozróżnia podstawowe źródła historyczne, wyjaśnia proste pojęcia, pozyskuje informacje z ilustracji, tekstu czy mapy, W zespole nie przejawia inicjatywy, ale wykazuje chęć współpracy i z pomocą innych członków zespołu wywiązuje się z zadań przydzielonych w projekcie.

Ocena dostateczny

Uczeń ma wiedzę i umiejętności na poziomie podstawowym. Trudności stwarza mu samodzielne sformułowanie i uzasadnienie swoich wypowiedzi – musi być ukierunkowany przez nauczyciela. Jego aktywność na lekcjach jest sporadyczna. Umieszcza wydarzenia na osi czasu, wyjaśnia podstawowe pojęcia historyczne, wykonuje typowe zadania oparte na podręczniku, źródłach, mapie. Rzadko przejawia inicjatywę w zespole, samodzielnie wykonuje tylko proste zadania, które przydzieli mu grupa, współpracuje z innymi.

Ocena dobry

Uczeń opanował w dużej mierze wiedzę i umiejętności określone programem, które pozwalają na samodzielne rozwiązywanie typowych problemów.

Umiejętnie wykorzystuje informacje, prawidłowo posługuje się terminologią historyczną, sytuuje wydarzenia w czasie i przestrzeni. Wyjaśnia przyczyny i skutki faktów historycznych, dostrzega analogie historyczne i związki między przeszłością, a teraźniejszością. Odczytuje informacje zawarte w mapie historycznej i analizuje teksty źródłowe. Często uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo - grupowych

Ocena bardzo dobry

Uczeń opanował w pełni wiedzę objętą programem. Jest bardzo aktywny. Prawidłowo posługuje się pojęciami i terminami. Stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów. Opracowuje pisemnie zagadnienia, korzystając z różnych źródeł. Jasno formułuje wypowiedzi i dobrze je argumentuje, wyczerpuje temat, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe, wyciąga wnioski, dokonuje ocen. Ocenia wiarygodność źródła historycznego. Łączy wiedzę z różnych przedmiotów. Poprawnie posługuje się pojęciami, dostrzega przyczyny i skutki wydarzeń. Potrafi zaplanować i zorganizować pracę, jest kreatywny. Chętnie pomaga innym. Łagodzi konflikty w zespole. Bierze udział w konkursach historycznych.

Ocena celujący

Uczeń posiada wiedzę wykraczającą poza materiał programowy. Uczeń samodzielnie zdobywa wiadomości, rozwija własne zainteresowania historyczne i społeczne. Na lekcjach jest bardzo aktywny, żywo zainteresowany tym, co się dzieje. Samodzielnie interpretuje źródła i łączy zawarte w nich informacje, wyjaśnia przyczyny i przewiduje następstwa zjawisk, umiejętnie formułuje argumenty, własne przemyślenia, oceny i opinie. Posługuje się bogatym słownictwem i pojęciami. Podejmuje się samodzielnych zadań, wykazując inicjatywę i pomysłowość oraz wykorzystując wiedzę pozapodrecznikową. Z powodzeniem wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na różnych konkursach. Podejmuje inicjatywę w działaniach grupowych, jest pomysłodawcą różnych zadań. Potrafi doskonale zorganizować i zaplanować pracę swoją i innych.

Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów:

1. Sprawdziany pisemne obejmują materiał zadany przez nauczyciela

- każdy sprawdzian (test) zapowiadany jest co najmniej na tydzień przed jego przeprowadzeniem,
- uczeń obowiązany jest napisać wszystkie przewidziane w danym okresie sprawdziany,
- uczniowie znają zakres sprawdzanej wiedzy i umiejętności oraz kryteria oceniania,
- oceny są jawne, uzasadnione i zgodne z wymaganiami na daną notę.

Ocenie podlega:

- stopień opanowania materiału faktograficznego,
- dostrzeganie związków przyczynowo- skutkowych,
- stylistyczna poprawność wypowiedzi,
- umiejętność selekcji wydarzeń historycznych,
- stopień rozumienia tematu (pytań),
- znajomość chronologii, pojęć, nazw i postaci historycznych,
- umiejętność porównywania, dostrzegania podobieństw i różnic w procesie dziejowym,

Odróżnianie fikcji od prawdy historycznej,

- znajomość mapy.

2. Kartkówki:

- obejmują wiadomości maksymalnie z ostatnich 3 lekcji,
- nie muszą być zapowiadane.

3. Odpowiedź ustna, ocenie podlega:

- zrozumienie tematu lub pytania,

- zawartość merytoryczna,
- argumentacja,
- wyrażanie sądów,
- stosowanie terminologii historycznej,
- sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie),
- dodatkowe pytania naprowadzające nauczyciela, wpływają na obniżenie oceny,
- umiejętność korzystania z mapy,
- nauczyciel może z trzech ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego do następnej lekcji.

4. Praca na lekcji:

- nauczyciel ocenia pracę na lekcji, ocenie podlegają działania ucznia w czasie lekcji, jego odpowiedzi na zadane pytania i wykonywanie zleconych przez nauczyciela zadań.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA Z HISTORII W KLASIE IV

1. Z historią na Ty, Mała i duża ojczyzna.

Ocena dopuszczający:

Poprawnie posługuje się terminami: *współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń, dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne*. Potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych. Poprawnie posługuje się terminami: *ojczyzna, patriotyzm, tradycja, drzewo genealogiczne, mała ojczyzna*. Podaje przykłady pamiątek rodzinnych, regionalnych tradycji. Przygotowuje „drzewo genealogiczne” najbliższej rodziny. Wyjaśnia, czym jest genealogia, czym jest patriotyzm. Poprawnie posługuje się terminami: *mniejszość narodowa, społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia, państwo*,

region, naród. Wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice. Zna poprawną nazwę państwa polskiego. Przedstawia polskie symbole narodowe. Wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta. Poprawnie posługuje się terminami: *data tysiąclecie, wiek, era, okres p.n.e. i n. e, epoka historyczna*. Umieszcza daty na osi czasu. Zamienia cyfry arabskie na rzymskie. Przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: *mapa, plan*. Dostrzega różnice między mapą a planem

Ocena dostateczny:

Wyjaśnia czym są przyczyny i skutki. Dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych i wskazuje ich przykłady. Podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych. Wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę. Charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów. Rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo. Porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie. Podaje cezury czasowe epok historycznych, Samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom. Oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er. Poprawnie posługuje się terminami: *legenda, symbol, róża wiatrów*. Objasnia symbole legendy mapy. Odczytuje z mapy podstawowe informacje.

Ocena dobry:

Wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych. Wyjaśnia, czym jest genealogia. Wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę. Podaje przykłady regionalnych tradycji. Charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów. Wskazuje Polskę na mapie świata. Wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta. Rozróżnia pojęcia *naród* i *społeczeństwo*. Opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych. Podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce. Podaje cezury czasowe epok historycznych. Przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: *początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków*. Przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych. Wyjaśnia, czym jest skala mapy. Rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną.

Ocena bardzo dobry:

Omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów. Wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych. Przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością. Wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię. Tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie. Wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną. Wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii . Wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe. Przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE. Charakteryzuje główne epoki historyczne. Przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: *początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków*. Przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych. Interpretuje i wyciąga wnioski z mapy

Ocena celujący:

Potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie

Przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości. Ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych. Przedstawia historyczną genezę regionu. Wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu. Ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo dużej. Omawia genezę polskich symboli narodowych. Wyjaśnia pojęcia: *emigracja, uchodźcy*. Wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery. Wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim. Przedstawia elementy historii kartografii. Wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.

2. Z najdawniejszych dziejów.

Ocena dopuszczający:

Wskazuje różnice pomiędzy koczowniczym, a osiadłym trybem życia, zna pojęcie człowiek rozumny, rewolucja neolityczna. Wyjaśnia znaczenie pojęć miasto – państwo, cywilizacja, Mezopotamia. Wskazuje na mapie obszar Mezopotamii, Egipt oraz Nil. Opisuje warunki życia w starożytnym Egipcie. Rozpoznaje podstawowe osiągnięcia starożytnego Egiptu (budowle, pismo, mumie). Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: pismo obrazkowe, hieroglify, pismo klinowe, pismo alfabetyczne.

Ocena dostateczny:

Opisuje początki rolnictwa i udomowienie zwierząt, wymienia korzyści, które dały człowiekowi umiejętności uprawy ziemi i hodowli zwierząt. Wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów starożytnej Mezopotamii i Babilonii. Opisuje początki pierwszych miast i państw. Wymienia grupy społeczne w Egipcie, poprawnie posługuje się pojęciami: politeizm, mumifikacja, życie pozagrobowe, wymienia najważniejsze osiągnięcia cywilizacji egipskiej. Rozpoznaje różne rodzaje pisma.

Ocena dobry:

Opisuje cechy i umiejętności przodków człowieka rozumnego. Wyjaśnia znaczenie kodyfikacji prawa w życiu społecznym. Poprawnie opisuje własnymi słowami podstawowe role w społeczeństwie egipskim, opisuje rozwój nauki egipskiej i jej znaczenie w życiu codziennym, podaje przykłady bogów i charakteryzuje wierzenia Egipcjan. Wyjaśnia proces ewolucji pisma (od piktogramów do alfabetu). Wyjaśnia rolę Fenicjan w stworzeniu alfabetu.

Ocena bardzo dobry:

Wyjaśnia długofalowe skutki rewolucji neolitycznej. Ocenia kary zawarte w Kodeksie Hammurabiego, uzasadnia znaczenie osiągnięć pierwszych cywilizacji dla późniejszych epok. Wskazuje wady i zalety silnej pozycji faraona w Egipcie, wyjaśnia powiązania między wierzeniami Egipcjan a ich osiągnięciami w dziedzinie budownictwa i medycyny. Porównuje znaczenie pisma w czasach starożytnych i współcześnie

Ocena celujący:

Analizuje znaczenie rewolucji neolitycznej dla rozwoju cywilizacji, wyciąga wnioski dotyczące zmian w sposobie życia człowieka. Wymienia współczesne przedmioty, których powstanie było możliwe dzięki osiągnięciom ludów Mezopotamii. Wskazuje podobieństwa i różnice między Egiptem a innymi cywilizacjami starożytnymi. Wymienia i charakteryzuje najbardziej znane dzieła sztuki egipskiej (Sfinks, Dolina Królów, grobowiec Tutanchamona, popiersie Nefertiti, piramidy w Gizie).

3. W starożytnej Grecji.

Ocena dopuszczający:

Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: Hellada, Hellenowie, mit, heros. Z pomocą nauczyciela opisuje warunki naturalne starożytnej Grecji

wymienia najważniejszych bogów greckich, pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: demokracja, obywatele, wymienia różne dziedziny kultury i sztuki rozwijane w starożytnej Grecji, z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: igrzyska, olimpiada, przedstawia rolę sportu w starożytnej Grecji, z pomocą nauczyciela opisuje, jak narodził się teatr grecki.

Ocena dostateczny:

Poprawnie posługuje się pojęciami: polis, mitologia. Wskazuje na mapie Grecję i jej wyspy oraz otaczające morza. Przedstawia wierzenia starożytnych Greków. Wskazuje na mapie Ateny. Wymienia cechy stroju Aten. Podaje przykłady greckich dokonań w zakresie architektury i sztuki. Wyjaśnia, czym zajmowali się filozofowie. Poprawnie posługuje się pojęciami: tragedia, komedia, epos wyjaśnia, kim był Homer.

Ocena dobry:

Wyjaśnia wpływ warunków naturalnych Grecji na zajęcia ludności oraz sytuację polityczną (podział na polis). Charakteryzuje najważniejszych bogów greckich: opisuje ich atrybuty i dziedziny życia, którym patronowali. Wyjaśnia, kim był Perykles. Opisuje, kto posiadał prawa polityczne w Atenach. Wyjaśnia, czym była demokracja ateńska (udział obywateli w podejmowaniu decyzji). Łączy czołowych greckich twórców i uczonych (Fidiasza, Sofoklesa, Pitagorasa, Hipokratesa, Sokratesa, Platona, Arystotelesa) z właściwymi polami aktywności. Dostrzega i wyjaśnia różnice między tragedią a komedią. Przedstawia treść Iliady i Odysei.

Ocena bardzo dobry:

Porównuje warunki geograficzne Mezopotamii i Grecji i dostrzega ich wpływ na rozwój tych regionów. Opisuje znaczenie wierzeń i mitów w życiu Greków wyjaśnia, jak mity greckie wpływały i wpływają na sztukę i literaturę. Dostrzega podobieństwa i różnice między strojem Aten i Egiptu. Omawia dokonania najważniejszych filozofów, wskazując podstawowe różnice między ich poglądami. Wskazuje cechy charakterystyczne sztuki greckiej. Dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnym i antycznym teatrem. Dostrzega podobieństwa i różnice pomiędzy współczesnymi i antycznymi igrzyskami.

Ocena celujący:

Wyjaśnia nawiązujące do mitologii związki frazeologiczne (frazeologizmy mitologiczne): pięta Achillesa itp. Wyjaśnia, jak mity greckie kształtowały sposób myślenia i wartości Greków. Porównuje demokrację ateńską ze współczesnymi systemami demokratycznymi. Podaje przykłady wpływu dokonań starożytnych Greków na współczesną kulturę i naukę.

4. Dzieje starożytnego Rzymu.

Ocena dopuszczający:

Wskazuje na mapie: Półwysep Apeniński, Rzym. Z pomocą nauczyciela wyjaśnia, dlaczego symbolem Rzymu została wilczyca. Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: amfiteatr, Koloseum, Forum Romanum, triumf. Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami: łacina, Prawo XII tablic, prawo rzymskie, akwedukt. Z pomocą nauczyciela wymienia najważniejsze dokonania starożytnych Rzymian. Dostrzega zasadnicze różnice między chrześcijaństwem a wierzeniami starożytnych Rzymian.

Ocena dostateczny:

Poprawnie posługuje się pojęciami: republika, obywatele, cesarstwo, prowincje, legiony, barbarzyńcy. Przedstawia legendarne początki Rzymu. Porządkuje chronologicznie formy ustrojowe Rzymu. Zaznacza na osi czasu daty: 753 r. p.n.e. i 476 r. n.e. Charakteryzuje różne grupy społeczeństwa rzymskiego. Poprawnie posługuje się pojęciami: romanizacja, języki romańskie. Wyjaśnia sens powiedzenia: Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu. Podaje przynajmniej jedną przyczynę prześladowań chrześcijan. Charakteryzuje działalność apostołów po ukrzyżowaniu Jezusa. Sytuuje początki chrześcijaństwa we właściwym wieku.

Ocena dobry:

Wskazuje charakterystyczne cechy ustroju Rzymu w czasach królestwa, republiki, cesarstwa. Opisuje okoliczności upadku cesarstwa zachodniego. Wyjaśnia, dlaczego Rzym był nazywany Wiecznym Miastem. Podaje przykłady wybitnych dzieł sztuki i architektury rzymskiej. Przedstawia rolę prawa i okoliczności jego spisania w Rzymie. Wyjaśnia, jaką zmianę wprowadził Edykt mediolański.

Ocena bardzo dobry:

Wyjaśnia, co doprowadziło do załamania potęgi Rzymu. Wyjaśnia, jak była zorganizowana rzymska armia i dlaczego była skuteczna. Przedstawia na mapie

najdalszy zasięg imperium. Opisuje Rzym jako centrum polityczne, społeczne i kulturalne imperium. Wyjaśnia, jak wierzenia Greków wpłynęły na wierzenia Rzymian. Podejmuje próby oceny procesu romanizacji z punktu widzenia imperium oraz mieszkańców prowincji. Wyjaśnia, dlaczego ślady oddziaływania Rzymu odnajdujemy poza jego granicami. Analizuje przyczyny i skutki prześladowań chrześcijan. Porównuje religię rzymską i chrześcijaństwo.

Ocena celujący:

Wyjaśnia różnice w rozumieniu pojęcia republika w antyku i współcześnie. Przedstawia funkcje pełnione przez senat w ustroju współczesnej Polski. Porównuje starożytny Rzym ze współczesnymi wielkimi miastami. Ocenia, które z dokonań Rzymian było najwybitniejsze, i uzasadnia swoją odpowiedź. Wyciąga wnioski dotyczące trwałości dziedzictwa rzymskiego. Potrafi uzasadnić atrakcyjność chrześcijaństwa dla różnych grup społecznych w Rzymie (np. niewolników, ludzi ubogich)

